

Міністерство освіти і науки України
Харківський національний педагогічний університет імені Г.С.Сковороди
Природничий факультет
Міністерство науки і вищої освіти Республіки Польща
Поморська академія у Слупську
Інститут біології та охорони довкілля

Перша міжнародна конференція молодих учених
«ХАРКІВСЬКИЙ ПРИРОДНИЧИЙ ФОРУМ»

Харків, 19-20 квітня 2018 року

важливі речі школярам, адже не дарма говориться: «Обізнаний - значить захищений!». Лише ми, взмозі вберегти наше майбутнє покоління.

Пушкар С.Г., Галій А.І.
ЗАХОДИ ПРОФІЛАКТИКИ ТЮТЮНОПАЛІННЯ СЕРЕД ПІДЛІТКІВ
Харківський національний педагогічний університет імені Г.С.Сковороди

Тютюнопаління є найпоширенішою шкідливою звичкою серед усіх відомих. Мільйони людей на планеті палять, розуміючи, що тютюнопаління спричиняє багато захворювань (інфаркти, інсульти, онкологічні захворювання, пригнічення імунної системи, тощо) також воно скорочує життя та призводить до передчасної смерті.

Крім перерахованих впливів на здоров'я, ця звичка перешкоджає формуванню у дітей і підлітків фізіологічних процесів росту і розвитку, адекватних поведінкових установок на здоровий спосіб життя, пригнічує пам'ять і розвиток психічних функцій.

Актуальним питанням в суспільстві залишається паління дітей та підлітків. Відповідно до статистичних даних паління неповнолітніх займає одне з провідних місць серед сучасних проблем підростаючого покоління. Початковий вік курців становить 10-11 років, а основна частина курців знаходиться у віці від 14 до 16 років. За останні роки дуже небезпечним є поширення паління серед жінок, а корені початку паління та виникнення залежності знаходяться в підлітковому віці. Залежність від шкідливих звичок формується з урахуванням індивідуальних особливостей, але відомо, що залежність у жінок має більш стійкий характер, настає значно швидше ніж у чоловіків і майже не піддається профілактиці та лікуванню. Жіноче паління в суспільстві - є дуже небезпечним, бо жінка за своїм призначенням «берегиня роду». Показники здоров'я передаються не тільки на фізіологічному рівні, а і на психічному, ментальному рівнях, саме жінка є провідником здоров'я майбутніх поколінь. Тому наша задача, була вивчити питання чинників, які спричиняють початок паління, та перевірити, чи однаково вони викликають формування залежності у хлопців і дівчат, чи є якісь відмінності за статтю.

Для вивчення питання щодо чинників початку паління, ми провели дослідження серед студентів другого курсу Олександрівського професійного аграрного ліцею Олександрівського району Донецької області. Нами було розроблено анкету і проведено опитування. До анкети ввійшли питання, які стосувались вивчення факторів, що спонукають початку і розповсюдженню паління серед підлітків, а також визначення відношення респондентів до тютюнопаління.

В опитуванні взяли участь дві групи учнів віком від 14 до 16 років, одна група юнаків, а друга - дівчат.

За результатами дослідження, нами було отримано такі дані: на запитання «Як вплинув приклад батьків-курців на респондентів?» виявилось, що більша частина підлітків спробувала палити через приклад батьків-курців, а це 64% від опитаних респондентів. Таким чином, для більшості дітей батьки є взірцем і відповідно діти наслідують ту ж саму модель поведінки.

Стосовно вивчення інших причин, які спонукали підлітків до початку паління виявилось, що певна частина підлітків почала палити через «цікавість».

Наступне визначення - виявлення серед однолітків в групах хлопців і дівчат тих, які уже на цей момент стали тютюнозалежними. Більший відсоток, а саме 60% підлітків, які мають залежність, виявилися в групі хлопців, а серед дівчат відсоток склав – 35%. Тобто майже вповнину менший. Але, все ж таки, ми маємо стійкий показник кількості дітей, в тому числі і дівчат, які стали уже залежними на етапі розвитку до 16 років.

Під час вивчення питання, щодо проведення заходів профілактики та боротьби із розповсюдженням паління, ми з'ясували, що більшість респондентів вважають за необхідне проведення різноманітних заходів спрямованих на подолання тютюнопаління. Також при вивченні питання про заходи попередження тютюнопаління більшість підлітків вважає, що

треба посилити заходи профілактики і підсилити контроль за виконанням закону про заборону паління в громадських місцях.

Отже, проаналізувавши літературні дані та результати нашого анкетування, можна сказати, що для профілактики тютюнопаління, та попередження формування залежності від будь-яких шкідливих звичок серед підлітків, необхідно працювати з дітьми комплексно: намагатися розширювати коло інтересів молодого покоління, активніше включати їх до занять спортом, спонукати їх до пошуку реалізації себе за своїми здібностями, тощо. Діти повинні бути охоплені турботою і увагою з боку батьків, вчителів, педагогічних працівників, щоб реалізація дитини у навчанні та становленні особистісного розвитку була максимальною. На етапі дорослішання, підлітки, повинні бути включені в суспільне життя, мати певні обов'язки в сім'ї, навчальному закладі, тощо і нести відповідальність за їх виконання.

Постійна робота педагогічних колективів, над процесом навчання та розвитку дітей, активна участь у формуванні їхнього культурного та здоров'язбережувального простору - є профілактикою вживання шкідливих речовин.

У даний час розвитку нашого суспільства існує потреба в пошуку і вивченні різних умов, що перешкоджають вживанню шкідливих речовин серед дітей та підлітків, а також в розробці і проведенні заходів з профілактики тютюнопаління, спрямованих на підвищення моральної стійкості особистості підлітка до зовнішніх викликів, початку паління.

Шпачинський Д.В., Пінський О.О.
АБОРТИ В МОЛОДІЖНОМУ СЕРЕДОВИЩІ ТА ЇХ БІОЕТИЧНА ОЦІНКА
Харківський національний педагогічний університет імені Г.С. Сковороди

Штучне переривання вагітності, аборт (з латини «*abortus*» – викидень) – переривання життя зачатой, проте ще не народженої дитини, переривання вагітності й видалення дитини з матки до того, як вона зможе жити самостійно.

Аборт поширений нині більше, ніж коли-небудь за всю історію людської цивілізації. Згідно з даними ВООЗ у цілому світі щороку здійснюється близько 53 млн. абортів (за всю Другу світову війну загинуло 50 млн. людей). Аборти і пов'язані з ними ускладнення забирають життя майже кожної десятої жінки, яка згодилася на операцію штучного переривання вагітності. Не зважаючи на загальносвітову тенденцію до зниження, рівень абортів в Україні залишається найбільш високим серед країн Європи і складає близько 250 тис. офіційно зареєстрованих абортів на рік.

Не занурюючись до медичного боку справи, вважаємо за необхідне розглянути моральні чинники декількох видів абортів, які за даними нашого опитування найбільш часто зустрічаються в молодіжному середовищі:

1. Суспільно спровокований аборт. До нього вдаються з суспільних мотивів: економічні труднощі; страх молодої жінки перед втратою звичного місця навчання або праці, звичного стилю життя; страх перед відповідальністю; незрілість молодих людей, що не готові без допомоги дорослих доглядати новонароджену дитину.

2. Мимовільний аборт (викидень, спонтанний аборт) – незумисна і не спровокована втрата плоду всупереч волі жінки-матері. Найчастіше причинами викидня можуть бути патологічні процеси, які зумовлені генетично, або екологічно викликані причини. Кількість таких випадків зростає в Україні. У разі мимовільного абортів не можна говорити про моральну провину, хіба що причиною такого абортів є свідомо недбалість, що провокує викидень - невідповідна турбота про себе на початку вагітності, зокрема зумисні самоотруєння, падіння, побиття вагітної, викликане негативним ставленням чоловіка до ще ненародженої дитини (прихований кримінальний аборт).

3. Терапевтичний (за медичними показниками) аборт. За цієї ситуації вважають, що жінка перебуває у фізичній чи психічній небезпеці, яка ускладнюється вагітністю і пологи